

Informatiebericht SBJZ

Openbaar

Van	IND / SUA
Nummer & Titel	IB 2026/23 De gevolgen van het Ararat-arrest en een besluit- en vertrekmoratorium voor reguliere aanvragen
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Regulier
InformIND Thema	Procesoverstijgende thema's / Terugkeerrichtlijn
Relatie met	IB 2025/47
Geldig vanaf	18-06-2026
Geldig tot en met	18-12-2026

1. Aanleiding

Op 17 oktober 2024 heeft het Hof van Justitie een oordeel gevelde in zaak C-156/23 [het arrest Ararat]. In IB 2025/47 is daarop een tijdelijke werkwijze uitgewerkt.

Door de uitspraak van 18 december 2025 van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2025:6114) wordt IB 2025/47 herzien.

In dit informatiebericht wordt daarom een nieuwe, tijdelijke werkwijze beschreven voor de afdoening van reguliere procedures naar aanleiding van het arrest Ararat.

Dit informatiebericht is niet van toepassing op reguliere openbare-ordezaken.¹
[Interne notitie]

Op 19 maart 2026 is voor de duur van zes maanden een besluit- en vertrekmoratorium voor vreemdelingen afkomstig uit Iran in werking getreden. Op 1 juni 2026 is in beginsel voor de duur van zes maanden voor vreemdelingen afkomstig uit Libanon een besluit- en vertrekmoratorium in werking getreden.

Hoewel deze moratoria geen betrekking hebben op reguliere procedures, wordt in dit IB wel uitgewerkt hoe in dergelijke zaken dient te worden gehandeld.

2. Hoe te handelen/Conclusie

¹ Meer specifiek zijn dit de volgende type zaken van vreemdelingen:

- zonder verblijfsaanvraag en er een voornemen is uitgebracht om een terugkeerbesluit icm met een zwaar inreisverbod en besluit tot signalering op te leggen ; of
- met regulier verblijfsrecht, waarbij het voornemen bestaat dit verblijfsrecht wegens gevaar voor de openbare orde in te trekken en een terugkeerbesluit, zwaar inreisverbod en besluit tot signalering op te leggen.

2.1 (geactualiseerde) refoulementbeoordeling

Wanneer een reguliere toelatingsaanvraag² wordt afgewezen – zoals een aanvraag om een verblijfsvergunning regulier zonder mvv- of wanneer regulier verblijfsrecht wordt ingetrokken, dient bij signalen van een refoulementrisico³ als volgt te worden gehandeld:

A Een (geactualiseerde) refoulementbeoordeling wordt opgesteld

Er dient bij signalen dat er sprake is van refoulementrisico een (geactualiseerde) refoulementbeoordeling te worden opgesteld, tenzij de vreemdeling een (opvolgende) asielaanvraag heeft ingediend waarop nog niet is beslist. Door de indiening van de asielaanvraag ontstaat immers procedureel rechtmatig verblijf, waardoor geen terugkeerbesluit kan worden genomen. Een eventueel in een eerdere procedure genomen terugkeerbesluit herleeft in dat geval evenmin. De (geactualiseerde) refoulementbeoordeling vindt dan plaats in de asielprocedure.

Er is een implementatietraject gestart om vast te leggen welke Directie c.q. welk team verantwoordelijk is voor het opstellen van deze beoordeling. Totdat dit traject is afgerond neemt de zaakverantwoordelijke medewerker van RVN contact op met SBJZ (zoals één van de dossierhouders Terugkeerrichtlijn van Strategie en Beleid) om ad hoc afspraken te maken over wie deze beoordeling opstelt. De medewerker van RVN stelt dus niet zelf een refoulementbeoordeling op. De RVN-medewerker kan wel worden verzocht contact op te nemen met de vreemdeling of diens gemachtigde met de vraag of de vreemdeling — hoewel daartoe geen verplichting bestaat — een asielaanvraag wil indienen. In dit gesprek kan onder meer worden toegelicht dat de asielprocedure met meer waarborgen is omkleed dan een refoulementbeoordeling binnen de terugkeerprocedure (in de zin dat dit niet de volledige toets uit de asielprocedure is). Dit kan ertoe leiden dat de vreemdeling alsnog een (opvolgende) asielaanvraag indient. Indien een asielaanvraag wordt ingediend, kan vervolgens op de reguliere aanvraag worden beslist zonder dat een terugkeerbesluit wordt genomen.

B De uitkomst van de beoordeling wordt verwerkt in het besluit

Bij geen refoulementrisico:

De beoordeling wordt opgenomen in het besluit, onder een kopje '(geactualiseerde) refoulementbeoordeling'.

Bij afwijzing van de aanvraag wordt een terugkeerbesluit genomen, dan wel vermeld dat het eerder opgelegde terugkeerbesluit weer geldig is. Deze werkwijze is ook bij intrekkingen van regulier verblijfsrecht van toepassing.

Bij vastgesteld refoulementrisico:

² Het kan ook gaan om een EU-Chavez aanvraag. Dit IB ziet niet toe op artikel 64 vw aanvragen.

³ In het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie is bepaald dat niemand mag worden verwijderd of uitgezet naar, dan wel worden uitgeleverd aan een staat waar een ernstig risico bestaat dat hij aan de doodstraf, aan folteringen of aan andere onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen wordt onderworpen. Dit is het zogenoemde "verbod van refoulement"

Bij afwijzing van de reguliere aanvraag of de intrekking van het regulier verblijfsrecht wordt geen terugkeerbesluit genomen.

In dat besluit wordt opgenomen dat de vreemdeling wegens een refolementrisico niet wordt verwijderd/uitgezet naar zijn land van herkomst. Verwijder in het besluit de vertrektermijn en de alinea over de signalering in het SIS. Vermeld in het besluit **niet** dat de vreemdeling uit Nederland moet vertrekken.⁴

In het geval aan de vreemdeling in een voorgaande procedure een terugkeerbesluit is uitgevaardigd dat in rechte vaststaat, dan wordt dat terugkeerbesluit niet opgeheven. Vermeld in dat geval dat het eerder opgelegde terugkeerbesluit weer geldig is, maar dat verwijdering naar het land van herkomst op grond van artikel 9, eerste lid, onder a, van de Terugkeerrichtlijn achterwege blijft zolang uitzetting in strijd is met het beginsel van non-refoulement.⁵

Vermeld in het besluit dat asielverblijfsrecht niet ambtshalve kan worden verleend, maar alleen op basis van een daartoe strekkende aanvraag. Daarbij moet in het besluit opgenomen worden dat het vastgestelde refolementrisico niet betekent dat een in te dienen asielaanvraag voor inwilliging in aanmerking komt.

De achtergrond hierbij is dat de volledige toets in de asielprocedure tot een gewijzigd oordeel kan leiden, of er kan sprake zijn van een gewijzigde veiligheids- of mensenrechtenssituatie in het land van herkomst. Ook kan blijken dat niet Nederland, maar een andere EU-lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van de asielaanvraag, waardoor een overdracht op grond van de Asiel-en migratiebeheer verordening moet plaatsvinden.

Bij een vastgesteld refolementrisico moet in INDiGO handmatig een 3 EVRM indicatie geregistreerd worden, zie A4.5,11a, van de Systeembeschrijving.

2.2 besluit- en vertrekmoratorium Iran en Libanon

Bij de afwijzing van een reguliere aanvraag c.q. intrekking van regulier verblijfsrecht van een Iraanse of Libanese vreemdeling dient in dit besluit:

- een terugkeerbesluit te worden genomen, dan wel vermeld te worden dat een eerder opgelegd terugkeerbesluit weer geldig is.
- de verwijdering naar het land van herkomst tijdelijk -voor de duur van het vertrek- en besluitmoratorium- te worden uitgesteld.

Toelichting

4 Uit het hofarrest van 26 maart 2026, C-202/25 ([Tadmur](#)) volgt dat als er geen terugkeerbesluit wordt uitgevaardigd omdat het beginsel van non-refoulement daarvoor in de weg staat, er geen nationaal besluit mag worden genomen dat een derdelander verplicht te vertrekken zonder zijn verwijdering toe te staan of een lidstaat van bestemming aan te wijzen.

5 Uit het hofarrest van 17 oktober 2024, C-156/23 ([Ararat](#)), zie rechtsoverweging 39, volgt dat wanneer eerder een terugkeerbesluit is genomen en nadien blijkt dat sprake is van een terugkeerbeletsel, dit niet betekent dat het terugkeerbesluit moet worden opgeheven. In dat geval dient uitsluitend de feitelijke verwijdering naar het land van herkomst te worden uitgesteld.

3.1 toelichting (geactualiseerde) refoulementbeoordeling

In het arrest Ararat oordeelt het Hof dat bij het herleven van een eerder genomen terugkeerbesluit in de asielprocedure, na afwijzing van een reguliere aanvraag, een actuele beoordeling moet plaatsvinden van het risico op refoulement.⁶

Uit het arrest volgt dat in alle fasen van de terugkeerprocedure het beginsel van non-refoulement geëerbiedigd moet worden en rekening gehouden moet worden met de omstandigheden die zich na een eerder terugkeerbesluit hebben voorgedaan.

Uit de latere Afdelingsuitspraak van 18 december 2025 volgt dat de verplichting om een refoulementbeoordeling te maken zich **niet** beperkt tot de gevallen waarin een vreemdeling eerder een asielprocedure heeft doorlopen. Van een vreemdeling mag bovendien niet verlangd worden dat hij of zij een aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd indient om de volledige eerbiediging van het beginsel van non-refoulement tot gelding te laten komen.

Volledigheidshalve wordt nog opgemerkt dat alleen een refoulementsbeoordeling wordt opgesteld als:

- een vreemdeling zelf naar voren brengt dat terugkeer naar het land van herkomst leidt tot schending van het non-refoulementsbeginstel (zie ook de IND werkinstructie 2024/6, pagina 3 het asielmotief) en/of;
- er aanknopingspunten in het dossier zitten die wijzen op een refoulementrisico.

Bij expliciete en impliciete signalen moet dus een refoulementbeoordeling worden opgesteld, maar er bestaat geen verplichte ambtshalve beoordeling in alle gevallen. [Interne notitie]

Hoe ziet de (geactualiseerde) beoordeling van het refoulementsrisico eruit?

Uit het dossier of uit de door de vreemdeling aangevoerde informatie moet aanstonds en zonder diepgaand nader onderzoek onmiskenbaar blijken dat er sprake is van een risico op refoulement. De refoulementbeoordeling moet zijn gebaseerd op de actuele situatie van de vreemdeling en de omstandigheden in het land van herkomst.

De bewijslast ligt bij de vreemdeling, waarbij voor de beoordeling geen gehoor afgenomen wordt, tenzij er naar het oordeel van de IND sterke aanwijzingen zijn dat terugkeer tot een schending van het non-refoulementbeginstel leidt. [Interne notitie]

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het uitgangspunt niet is veranderd dat een risico op refoulement alleen kan worden beoordeeld tegen de achtergrond van een aannemelijke nationaliteit, herkomst en identiteit.

3.2 toelichting besluit- en vertrekmoratoria Iran en Libanon

Bij een reguliere afwijzing of intrekking van regulier verblijfsrecht kan aan een Iraanse of Libanese vreemdeling een terugkeerbesluit worden uitgevaardigd, dan wel een eerder genomen terugkeerbesluit herleven, op grond van het volgende. Een

⁶ Dit IB ziet niet toe op de gevolgen voor bewaringsprocedures door het Adrar arrest (ECLI:EU:C:2025:647) van 4 september 2025. In dat arrest heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie geoordeeld dat in de bewaringsprocedure, naast het zicht op uitzetting, ook moet worden beoordeeld of non-refoulement in de weg staat aan verwijdering en of het belang van het kind het familie- en gezinsleven of de gezondheidssituatie zich daartegen verzetten.

besluit- en vertrekmoratorium wordt ingesteld als er sprake is van onzekere situatie in het land van herkomst die naar verwachting tijdelijk is. Dus een besluit-en vertrekmoratorium ziet per definitie toe op een tijdelijke situatie. Een terugkeerbesluit kan niet uitgevaardigd worden als verwijdering naar het land van herkomst voor onbepaalde duur is uitgesloten op grond van het beginsel van non-refoulement.⁷ Daarom kan, zonder strijd met het non-refoulementbeginsel, een terugkeerbesluit worden genomen.

Een besluit- en vertrekmoratorium brengt wel met zich dat verwijdering naar het land van herkomst tijdelijk moet worden uitgesteld. Dit uitstel van vertrek is gebaseerd op de Terugkeerrichtlijn. In het besluit wordt vermeld dat verwijdering naar het land van herkomst voor de duur van het besluit- en vertrekmoratorium wordt uitgesteld.

Wees alert op indicaties in het dossier dat de vreemdeling verblijfsrecht heeft in een derde land. In dat geval kan dat land mede als land van terugkeer in het terugkeerbesluit worden opgenomen.

Vermeld tevens dat de vreemdeling, om in aanmerking te komen voor een vluchtelingenstatus dan wel subsidiaire bescherming, een (opvolgende) asielaanvraag kan indienen. Vreemdelingen die vóór de indiening van de reguliere aanvraag of vóór de verlening van regulier verblijfsrecht een asielprocedure hebben doorlopen, hebben gelet op het besluit- en vertrekmoratorium ook zonder het indienen van een opvolgende asielaanvraag recht op opvangvoorzieningen. Wijs de betreffende vreemdelingen hierop. Voor het verkrijgen van deze opvangvoorzieningen dienen zij zich te melden bij AC Ter Apel.

In INDiGO moet voor zaken waarin de verwijdering wordt uitgesteld een zaak *uitstel van vertrek* worden opgevoerd en doorgezet. Hierdoor wordt het terugkeerbesluit opgeschort. In deze zaken dient 19 september 2026 (voor Iran) of 1 december 2026 (voor Libanon) als uiterste vertrekdatum te worden ingevuld. Kies hierbij kwalificatie 849 (zie D1.14 van de Systeembeschrijving). Daarnaast moeten deze zaken worden gelabeld. Deze zaken dienen in INDiGO te worden toegevoegd aan de groep 'RVN TKB Iran BVM 2026' of 'RVN TKB Libanon BVM 2026'. In A5.3, sub 6a, van de Systeembeschrijving is beschreven hoe een zaak aan een groep wordt toegevoegd.

[Interne notitie]

4. Verwachting

De verwachting is dat binnen enkele maanden het implementatietraject is afgerond (waardoor een gestroomlijnd proces voor het opstellen van een geactualiseerde beoordeling van het refoulementrisico is afgestemd).

5. Afstemming

De inhoud van dit informatiebericht is afgestemd met JZ, RVN en A&B.

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire

⁷ Zie hierbij het hofarrest van 6 juli 2023, C-663/21 ([AA](#))

of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.